

Iz življenja za življenje.

Spisala Márica II.

Draga moja!

Črdi se navadno — slišala sem že iz ust celo mladih zakonskih žen, — da segajo prijateljstva dekliških let le do zakonskega praga, potem pa se nehajo in najsi so bila še tako iskrena. Tudi moja sestra je bila istega mnjenja, saj se spominjaš, kakšna je bila, da ni marala za nobeno prijateljstvo. Občevala je sicer s svojimi tovarišicami, kakor se občuje sploh z ljudmi, s katerimi nas družijo razmere, a da bi bila odlikovala katero s posebnim zaupanjem, tega ni bilo. Zadoščal jej je njen Ivo. Dostikrat se je smejala najinemu sentimentalnemu prijateljstvu, mené, da je to le nekaka interimska ljubezen, katera se slednjič umakne onej pravej, kar sva jej pa vendar dokazali, da se je motila. Ljubili sva obe, kaj ne da, a prav to je naju navezalo še bolj drugo na drugo in ko si se omožila najprej Ti, dve leti pozneje jaz, ostali sva si še vedno stari in sedaj, ko že skaklja in se razvija zakonski blagoslov prav tako okoli Tebe kakor okoli mene, ostalo je prijateljstvo isto, če ni postalo še trdnjeje, saj se pravi, da je kakor vino, katero je tembolje in močnejše in krepilneje, čim stareje je.

Oh, mladostne sanje! Kako sva se ljubila s Pavlom pred poroko! Prisegala sva na svojo ljubezen kakor na evangelij, oziraje se s posebnim pomilovanjem na znane zakonske dvojice, katere so živele le navidezno kot take, katere je vezala prisega pred oltarjem le za silo. Kako krasno sva si slikala midva najino bodočnost, željno pričakovaje trenutka, kateri je naju imel združiti na veke!

»Vse pa ni tako, kak' si misli kdo«, pravi narodna pesem, in čeprav vem, da boš spet huda, moram Ti zopet potožiti svoje gorjé, saj drugim nočem obešati na nos svojih družinskih razmer.

Življenje je res umetnost in jaz se bojim, da ostanem do smrti sebi in svojej družini na škodo le diletantka! Moje dekliško življenje poznaš, kakor jaz Tvoje. Jedino punico med tremi brati in ker sem bila še zadnji otrok, negovali in razvajali so me vsi, začeni pri stariših, nehavši pri poslednjem poslu in ko sem vzrasla in se zaročila se svojim sedanjim soprogom, obsipavali so me še bolj z ljubeznijo, mené, da me itak dolgo več ne bodo imeli v svojej sredi. In on šele, on! Pavel me je često dvignil na roke in dirjal z menoj po vrtu kakor z majhno punico, nazivaje me »svojo majhno ženko«, Saj sem tudi res bila drobna iz malega, a vzlic temu pravi

sedaj, da sem njegova »velika nadloga.« Jedinu veselje ima sedaj z otrokoma, a mene prezira.

Jaz se pač ne morem navaditi vloge hišne gospodinje, čeprav sem že prečitala marsikatero knjigo te stroke. Oh, pojdi, pojdi, moški so grozni egoisti in se kažejo pred poroko v čisto drugej luči. Prej se Ti vsiljuje, tako rekoč, pod »šolniček«, potem pa se žena naj pokori njihovej nezmotljivosti. Vse mora biti, kakor hoče on, mené, da jaz ne razumen ničesar. In če je juha malce preslana, mrmra nad menoj, čeprav je kriva kuharica. Ondan je pa mleko bilo prismojeno in on je vstal od zajutreka, šel naravnost v kavarno, kjer zajutrukuje od istega časa. Ali ni to trma?

Po zimi sem pletla nogavice za društvo, ki oskrbuje zapuščeno deco. Moj Bog, človek mora vendar storiti kaj za uboge. Mož, prišedši domov in videvši me pri delu, je prisedel k meni na divan ter me izredno prijazno vprašal, kaj delam. Na moj odgovor me je sarkastično pogledel in rekel: »Res bistro, jaz pa moram vsakikrat brskati po perilu, če hočem zasačiti kakšen celi par nogovic.« Govoril ni potem ves dan z menoj, ampak obtičal v svojej delavnici za pisalno mizoj. Kako se naj potem sporazumem ž njim, če ga razdraži vsaka malenkost! Jaz ne vem, kako naj se ga lotim, da bi bilo najino življenje znosnejše!

In Vidva, ki so vaju deli po sili skupaj, Vidva se ljubita vsak dan bolj. Vsaki znanec je sodil, da imam jaz več sposobnostij za gospodinjno nego Ti, ki si uživala svobodo deklishe dobe še z večjoj neomejenostjo od mene! Oh, Tvoj gotovo ni tak trinog, kakor moj! Prej mi je sam vedno nosil knjige, naj jih čitam, sedaj me pa ne sme videti čitajoče! Prej ni mogel umeti po gostilnah posedajočih moških, sedaj pa sam zahaja med pivske bratce. In take družčine mu še bolj dajejo potuho! Oh, zakaj sem se tako bala ostati stara devica! In kako je ljubosumen! Bog ne daj, da bi v njegovej odsotnosti prišel v hišo kateri njegovih prijateljev! Oh, in delala bi naj, delala! Zabave mi ne privošči nobene, a vendar je bila moja dota tako lepa!

Potolaži me in piši kmalu

Svojej nesrečnej

Olgi.

Dražestna Olga!

Menim, da mi ni treba zatrjevati znova, da Te imam rada in da Ti želim vse isto dobro, kakor sebi. Pravi prijatelj naj nikoli ne prikriva resnice in nikoli ne laska. Prav imaš, da ne tožiš svoje nesreče nikomur drugemu, kajti marsikatera gospa, ki bi prišla k Tebi

na kavo, dejala bi Ti morda v obraz, da imaš Ti prav in Te še hujskala, jaz pa Ti hočem povedati svoje mnenje odkritosrčno; morebiti pomaga in nič bi me bolj ne veselilo, nego zavest, da sem pomagala Tebi do zadovoljnosti in sreče.

Med narodom se govori, da je Bog pripravil v nebesih velik hleb kruha, kateri naj bi načela z zlastim nožem tista zakonska polovica, ki prva pride v nebesa celo zadovoljna s svojim stanom in ta hleb — čuj! — je še dandanašnji na celem in Bogsigazna, kako dolgo še ostane. Najtežavnejši je pač zakonski stan, ki je za človeka ali pravi pravcati raj, ali pa pekel od kraja do konca, Naše ženstvo je vse premalo podučeno o velikih dolžnostih tega poklica; k večjemu, da sliši dekle večkrat: »Oh, le nikdar se ne moži, kajti sedaj ti lepše vrana kroka, nego ti bo pozneje pel slavček«. Hudo je hudo, a da bi katera taka nezadovoljna dodala svojemu svarilnemu svetu kakšen nauk o tej zadevi, tega ni čuti nikdar in baš to je velika napaka. Jaz ne odsvetujem nobenemu človeku od zakona, kajti kedor čuti v sebi poklic, naj mu sledi, oboroži pa naj se s potrpljenjem, požrtvovalnostjo in samozatajevanjem, sosebno pa ženska, kajti prav od nje je najčešče odvisna sreča cele obitelji. Že marsikateri mož se je izrazil, da žena naredi iz moža lahko vse, kar hoče, samo umeti ga mora.

Meni se vidi, da tudi Tvoj Pavel ni tak tiran, kakor ga obsojaš, ampak da je mnogo krivde na Tebi. Kriv je seveda tudi on, kajti tak mož, kakor je on, vzgajal bi si ženko lahko tudi sproti. Uči se spoznavati njegovo dušo, njegove navade, uči se, vztrezati mu, videla boš, da bo vedel ceniti Tvojo skrb. Iz knjig se pa nikoli ne boš naučila svojih dolžnostij, katere Ti mora narekovati ljubezen in življenje, pa tudi nek poseben dar, kateri je dan vsakej ženi že od narave. Tudi Tebe ni zanemaril Bog v tej točki, le zbuditi ga je treba.

»Torej služim naj mu«, rekla boš morda odkimovaje z glavo. Dà, draga, a to podrejevanje možu ne bo nikoli poniževalo Tvoje osebe na stopinjo deklet, kajti Tvoja služba je služba ljubezni.

Glej, naju z mojim soprogom ni zjediniła ljubezen, ampak najini stariši. Živela sva sprva kakor brat in sestra, dà, včasih ga nisem videvala po cele tedne, ker so ga zadrževali opravki izven hiše. Vsiljeval se mi nikdar ni in prav to mi je ugajalo. Njegovej plemenitej možatosti se nisem mogla dolgo ustavljati in ljubila sem ga mnogo prej nego on mene. Minilo je leto in dan in v tem času sem študirala zdaleka njegovo dušo. Vsako željo sem mu čitala že v očeh

in s tistimi malenkostmi, recimo n. pr., da sem mu po obedu pripravila časnike, prižgala smodko in potem tiho odšla, sam mu vstregla. Mnogokrat poleti po obedu je zadremal na verandi, ki še ni bila dovolj zarasena z ovčjalkami. Prišla sem po prstih iz obednice in tiho zavesila z zastori verando proti solncu. Nekega dne sem odhajaje zapazila, da se je lahko nasmehnil, kar mi je z rdečico porbarvalo obraz in srce mi je začelo utripati v največjem dvomu, kajti jaz nisem vedela, ali naj tolmačim smeh na slabo, ali na dobro. Odslej sem še bolj pazila nanj in na hišo, skrbela, da ja kuhinja vedno ustrezala njegovemu okusu, da je bilo njegovo perilo v redu, tako tudi njegova obleka; kratko in malo, vsa moja pozornost sukala se je okoli njegove osebe. Zanimala sem se za njegove skrbi, za njegove opravke, ne da bi se bila preveč mešala v njegove zadeve. Dala sem se od njega podučiti sedaj tu, sedaj tam in on je postal od dne do dne zaupljivejši.

Nekega jutra je posebno nerodno vozljal pred ogledalom svojo kravato. Jaz grem k njemu in jo zavežem s tresočimi rokami. Bli skoma me je privil k sebi in me dušil z burnimi poljubi. To je bil prav za prav najin poročni dan in od te dobe služiva drug drugemu, podé se za priložnostmi, nadkriliti drug drugega v požrtvovalnosti.

Vidiš, da žena naredi iz moža lahko vse, kar hoče! Moja današnja sreča Ti bodi dokaz. Nobeden moški ne more ostati nem in gluh nasproti vstrajnosti in požrtvovalnosti.

Poskusi tudi Ti tako! Le pomisli, da ne živiš več v sanjarskeji dobi zaroke, ko Te je nosil na rokah Tvoj Pavel, ampak da moraš odstopiti to prednost drugim... svoji deci!

Razdeljui si varčno svoj čas in ne čitaj, kadar bi morala nadzorovati kuhinjo, in ne delaj za dobrotvorna društva, dokler ni doma vse v redu. Živi za svojgo deco in za svojega moža!

To mu bo ugajalo in on Te gotovo ne bo več preziral. Njegova ljubosumnost je živ dokaz, da Te še ljubi, a kaznovati Te hoče za Tvojo brezbriznost s svojoj navideznoj hladnostjoj.

Ljubezen, samozatajevanje, požrtvovalnost in potrpljenje, to je štiriperesna deteljica, katera naj prinese srečo Tebi, kakor

Tvojej

Ani.

